

Neurje nad našimi kraji

V četrtek, 12. julija se je po močnem deževju spremenilo vreme nad našimi kraji v pravo neurje. Čadati so začela prva zrna toče in potem je sledila katastrofa. Kot oreh debela toča je tolkla brez usmiljenja. Že po nekaj minutah je bilo vse belo in kmetijstvo na nekaterih področjih naše občine je zelo ogroženo. Škoda je precejšnja tudi na gospodarskih objektih, saj so po ogroženih krajih pobite mnoge šipe. Samo v tovarni pohištva »Brest« v Martinjaku cenijo škodo nad dva milijona dinarjev. Največje uničenje je povzročeno na njivskih površinah, saj je pridelek ponekod do-

Tako je uničena koruza med Martinjakom in Grahovim. Slika je posneta pet dni po nesreči

mala povsem uničen. Elementarna nesreča je najhuje prizadela vasi Grašovo, Martinjak in Zerovnico, v nekoliko manjši meri pa Lipsenj, Bloško polje in Bločice. Največjo škodo so utrpeli privatni

kmetje omenjenih področij in KZ Cerknica, ki ima precejšnje komplexe zemlje v teh krajih. Polja so povsem oživela. Se celo v dežju, ko smo obiskali prizadete kraje, smo videli, kako ljudje kosijo

žita, orjejo zemljo in sadijo nove rastline. Slika polj je resnično žalostna. Vsi kmetje tožijo, da imajo največ težav s svežo krmo, predvsem za krmljenje prašičev. Večjo škodo bodo kmetje občutili šele jeseni, ko jim bo primanjkovalo potrebnih pridelkov.

Da bi pregledali stanje in ugotovili škodo, je bilo potrebljeno zelo hitro ukrepati. Že takoj dan po nesreči je ObLO Cerknica imenoval posebno komisijo strokovnjakov, ki je dva dni pregledovala in ocenjevala nastalo škodo. Po prvi ugotovitvi je samo škoda na njivskih površinah zasebnega sektorja več desetmilijonska. Škoda zaenkrat niso ocenili tudi v sadovnjakih, ki jih je na tem teritoriju okrog 20 ha. Ocenjevanje škode na sadovnjakih je razmeroma težavno, ker računajo, da bo toča vplivala verjetno tudi na rodovitnost drevja v prihodnjih letih. Ker so bili posevki KZ Cerknica zavarovani, je verjetno, da bodo dobili za elementarno nezgodno določeno odškodnino.

Občinski odbor SZDL Cerknica je skupaj s predstavniki KZ Cerknica in ObLO sklical po vseh sestanke s kmetovavci, da bi s skupnimi močmi pričeli kar najhitreje ukrepati. Pri tem nudi več pomoci kmetovavcem tudi KZ Cerknica.

Prav gotovo bodo morali tudi pri ObLO znižati dajatve iz kmetijstva, hkrati pa je zaželeno, da pomagajo prizadetim krajem tudi prebivavci sosednjih vasi, da bi na ta način vsaj delno omilili nesrečo.

V rokah žanjic so se zasvetili srpi. Treba je rešiti vsaj korenje, ki raste pod žitom

Kdaj bo na dnevnem redu voda?

Ze dolga leta so komunalne naprave — cesta in vodovod — na našem področju med najvažnejšimi nerešenimi problemi. Medtem ko je protiprašna ureditev ceste postavila vprašanje cest nekoliko vstran, pa je z vodovodom drugače. Prav je, da se zato malo pobliže seznamimo vsaj z največjim vodnim omrežjem, ki obsega kraje, ležeče ob vodni magistrali Cerknica—Rakek.

Mreža tega vodnega sistema je zgrajena že pred 40. leti. Povezuje 12 vasi z okrog 1070 gospodinjstv. Nad 5000 prebivavcev uporablja vodo iz tega omrežja. Razen njih se seveda še hitreje množijo nove sanitarije, kopalnice, pralnice, motorna vozila in drugi predmeti, ki so vsi med večjimi potrošniki vode. Tudi nekaterim gospodarskim organizacijam, kot so Brest in Gradišče iz Cerknice, je zagotovljena voda iz tega vodovoda. Ogromna potrošnja je našekovala novo delitev vode. Vsak dan od šestih zjutraj do pol devetih zvečer je odprta voda za kraje: Cerknica, Dolenja vas, Dolenje Jezero, Zelše in Podskrajnik. Razliko časa so namenili polnitvi rezervoarja na Rakeku, ki se napolni s 160 do 170 m vode. Vodo koristijo prebivavci Rakeka in okolice do izpraznitve. To traja približno od šeste do dvanaštih ure, kar je odvisno od dneva potrošnje. Kapaciteta vodnih naprav znaša v 24. urah 540 m vode, od te količine pa se jo izgubi po glavnem cevovodu okrog 30 % ali 162 m. Ta razlika je eden glavnih krivcev negovanja prebivavcev, ki ne morejo uporabljati vode ob vsakem času.

Sedanji vodovod zelo kvarno vpliva na kvaliteto pitne vode. Ze leta 1960 je sanitarna inšpekcija OLO Ljubljana napravila analizo vode, ki se pretaka po 32 km dolgih cevovodih in v svojih ugotovitvah zabeležila, da je potrebno čimprej pričeti s sanacijo starega vodovoda in razširivijo vodnega omrežja z novimi zajetji. Voda je zaradi defektov omrežij, neurejenih zajetij in rezervoarjev epidemiološko nevarna.

Predstavniki vodne skupnosti iz Cerknice so ugotovili, da bi bila izguba vode znatno manjša, če bi po vaših odstranili javne izlivke, ki jih je v desetih naseljih nad 30. Izlivki so največkrat odprtii ob vsakem času in denar izginja pred očmi potrošnikov. Ena izmed rešitev takega stanja so vodomeri, vendar nastaja ob tem vprašanje plačnikov. Za pridobitev novih zalog vode in za ure-

ditev estetskega izgleda okolic izlivkov, ki so največkrat nehigienični, je rešitev v odstranitvi izlivkov.

Drugi ukrep za pridobitev novih količin vode je v namestitvi vodomerov pri vseh porabnikih vode. S tem, ko bi koristniki plačevali porabljeno količino vode, štednja prav gotovo ne bi izostala. Sedanji tarife gotovo ne smejo biti več dolgo v veljavi, ker po teh merilih niso kriti niti vsi stroški pri upravi vodne skupnosti v Cerknici.

V nekaterih občinah imajo počas omenjenih meril obračunavaanja vode uvedene tudi posebne prispevke. Tako imajo v občini Kočevje v veljavi za vse potrošnike

enkračni letni prispevek, s katereim zberejo letno preko 20 milijonov dinarjev.

Rekonstrukcija vodnega sistema Cerknica—Rakek obsegata zamenjava glavnega cevovoda. Preureditev cevovoda v dolžini metra položenih cevi stane okrog 10.000 dinarjev. Vprašujemo se, kdo naj bo plačnik rekonstrukcije. Odgovor je seveda na dlani. Nihče drug kot potrošnik sam. Torej je rešitev v tem, da tudi pri nas uvedemo poseben prispevek, ki bo omogočil preuredeitev tako potrebnega vodnega omrežja.

Dovolj dolgo je stalo ob strani vprašanje preskrbe prebivavcev z zdravo pitno vodo. Mar ni čas, da enkrat glasno spregovorimo o teh vprašanjih na zborih volivev in se odločimo za tako rešitev, ki se nam bo najprej obrestovala in dosegla svoj namen.

Dim

Dobri sklepi za prihodnost

Svet za gradbeništvo in komunalne zadeve je na svoji seji razpravljal o reorganizaciji gradbeništva in komunalnih služb, ki ne ustrezajo današnjemu stanju. Razdrobljenost komunalnih služb nikakor ne vodi k napredku in izboljšanju. Nesmiselno je imeti več komunalnih podjetij v občini, ker se s tem samo povečuje režija. Prav bi bilo, da se vse komunalne službe priključijo enemu podjetju, delajo pa naj kot samostojne ekonomske enote. Če bi to povezalo gradbeno podjetje, bi tako dopolnilo svojo dejavnost. Vsekakor pa je treba to proučiti. Zato je bil sprejet sklep, da se imenuje petčlanska komisija, ki bo analizirala sedanje stanje in dala na podlagi zbranih podatkov perspektive za nadaljnji razvoj v gradbeništvu in komunalnih službah. Svet je tudi razpravljal o gradnji novega poštnega poslopja v Cerknici. Le-to je zelo potrebno zgraditi, ker slabe telefonske zveze delno vplivajo na komercialni uspeh v posameznih panogah go-

spodarstva. Sredstva za gradnjo objekta bo morala preskrbeti komuna. Treba je zbrati okrog 35 milijonov. V letošnjem letu bi bilo potrebnih 20 milijonov, da stavbo zgradimo do ostrešja, nadaljevali pa bi prihodnje leto. Podjetje PTT je pripravljeno preskrbeti vse potrebne tehnične naprave za pošto. Vrednost teh naprav bo znašala 40 milijonov. Vzopredno z gradnjo pošte v

Cerknici bi s potrebnimi aparaturami opremili tudi vse pošte na našem področju in problem telefonskih zvez bi bil rešen.

Svet je sprejel tudi sklep, da moramo izdelati urbanistične načrte za vse večje kraje v občini. Kjer načrtov nimajo, ne morejo graditi takoj, kot si želimo. Vse gradbene načrte potrebujejo organi v Ljubljani. Na potrditev le-teh pa je treba dolgo čakati. FRT

Velike potrebe - premalo sredstev

Letošnji dotok sredstev v proračun ljudskega odbora je v prvih šestih mesecih dosežen le 39 odstotno. Na splošno je bilo planirano, da se bodo osebni dohodki zaposlenih dvignili do 30 %, le-ti se niso, zato je tudi dotok sredstev manjši, ker se po najnovnejših predpisih osebnih dohodki ne smejo dvigati. Tudi dohodki od kmečkega prebivavstva ne dote-

kajo. Vzrok za to je iskat v slabih vremenskih prilikah, kmetje niso dobili pravočasno sečnih dovoljenj in tudi KZ niso imele dovolj sredstev za izplačila privarnim kmečkim proizvajavcem. Predvidevamo zvišanje prometne davka na naravna vina, kar bo vplivalo na dotok proračunskega sredstev. Nekatere postavke v proračunu bo potrebno še enkrat pregledati in zmanjšati tam, kjer ni najnajvečjih potreb. Zaradi nerednega dotoka proračunskega sredstev ljudski odbor ni mogel dajati sredstev v obliki dotacij raznim društvom, organizacijam in ustanovam. V drugi polovici leta se bo to izboljšalo.

FRT

POTREBE PO TRŽNICAH

Problem v vseh večjih krajih v občini je oskrba z zelenjavno in sadjem. Že dalj časa lahko opažamo prodajo teh artiklov ob cestah in po hišah, kjer prodajajo zasebni trgovci brez vsake kontrole in v takih pogojih, ki ne odgovarjajo higieni. To problematiko je obravnaval svet za blagovni promet in sprejel sklep, da je potrebno v Cerknici ustanoviti tržnico odprtega tipa, kjer bodo prodajali sadje, zelenjavno in druge kmetijske pridelke. Na tak način bo omogočena prodaja tudi domaćim proizvajavcem, ki do sedaj niso prodajali svojih pridelkov kljub temu, da so pridelali več, kot sami potrebujejo. V taki obliki prodaje bo prav gotovo vsak artikel, ki bo pripeljan na tržnico, boljši, kvalitetnejši in čistejši. Istočasno pa bo tržna inšpekcija lahko stalno kontrolirala kvaliteto in izvor blaga. Želja vseh občanov je, da dobimo tržnico čimprej, začetek najpristojni organi čimprej realizirajo svoje sklepe.

FRT

Treba je prijeti tudi za plug in zasaditi površine z novimi kulturami. Posnetek smo ujeli v Martinjaku

Korenina ob Grahovščici

Neurje, ki je pretekli teden divjalo nad našimi kraji, me je prišlo v Grahovo. Znanec mi je zaupal, da bi vedel 98-letni France Rok povedati kaj več tudi o podobnih dogodkih v preteklosti. Beseda ni konj, sem si dejal in jo mahnil nekaj korakov vstran z glavne ceste na domačijo, pred katero je sedel krepak možak. Prav njemu je veljal moj obisk. Preko blata sem preskakoval ovire, ki jim je dež še bolj razgalil že tako velike rane.

»Veste, take toče in hudine ni bilo niti takrat, ko je bil še ranjki Rožanc za podžupana. Drevje je vse očesano, njive so gole in tudi hiš se ni izognila. Ko so začela padati kot oreh debela zrna toče, sem bil v sobi. Okna so bila odprta in ker se težko premikam, je bilo tudi po sobi naenkrat vse belo. Večkrat sem poklical domače, vendar se ni nihče oglasil. Ustrašili so se neurja in me pu-

stili samega. Tudi tri šipe mi je uničilo. Srečo imamo, da so nam priskočili z najnujnejšim na pomoč okoličani. Peso smo dobili prav s Kožljeka.« Tako je spregovoril Kante oče, ko sva začela razgovor kar pri nesreči.

Dolgh je 98 let, ki jih je France prepotoval po Ameriki, Rusiji in drugih deželah. Povsod je hodil za kruhom. Prešeren nasmeh mu zaigra na ustih, ko pove, kako je hodil šest zim po šest mesecov v Rusijo doge delat za sode. To so bili časi. Delali so od štirih zutraj do osmih zvečer največkrat ob sami koruhi.

Kadar nanese beseda na ribolov in lov, takoj opaziš, da je bil divji lov njegov konjiček. Besede tečejo potem kot po maslu. Kdo bi seštel vse ščuke, ki so bile plen vnetega ribiča. Kot za stavbo so sejale krogle lovsko slavo med jelenjad in srnjad. Med jatami rac oko večega lovca ni zgrešilo

cilja. Gosje meso mu ni ugajalo, ker je bilo pretrdo, zato pa mu je pri srcu razgovor o labodih, ki jih je bilo nekoč na Cerkniškem jezeru dovolj tudi za divje lovce. Pravi, da je zelo cvetela trgovina z raki, ki so jih nosili peš prav na Tržaško. Še danes hrani posode, ki so mu v mladosti služile pri donosnih kupčijah.

Zdaj poseda najstarejši Grahovčan pred hišo, kajti z nogami ima precej težav. Sicer pa ne opaziš, da je zavratna starost še kje načela to grčavo korenino. Od

Spremenjena oblika marž v trgovinah

Dosedanje marže za vse vrste blaga so bile povprečne za celo podjetje. Pred kratkim pa so bile določene nove marže in sicer za vsako prodajalno, ki prodaja določeno vrsto trgovškega blaga. Znotraj samih poslovalnic se lahko določi za določeno blago višjo marzo, za druga pa manjšo, povprečna marž pa ne sme presegati tiste višine, ki je določena v odloku. Cene trgovskemu blagu se ne bodo povečale, ostale bodo na isti višini kot leta 1961. Tržna inšpekcija bo to kontrolirala ob periodičnih obračunih posameznih poslovalnic, kršivce določi pa bo strogo kaznovala.

FrT

Moderen hlev na Uncu

Kmetijska zadruga je dobila prvi moderen hlev na Uncu, ki je veljal 15 milijonov, stoji na zadržnji ekonomiji in je povezan s senikom, gnojiščem in silosom. Vsi ti objekti so zgrajeni po najnovejših projektih. Hlev je namenjén za pitanje mlade živine.

MaD

svojega tobaka se ne bi hotel ločiti, pa tudi kakšna kapljica mu dobro de.

Škoda, da je bil čas pičlo odmerjen, kajti deževje bi prineslo še prenekatero besedo izpod osivelih brk čilega očanca. Tako mu lahko zaželimo za njegov 98. rojstni dan, ki ga praznuje ta mesec, vso srečo in še veliko let dobre volje.

Dim

Mladi bravci pozor!

Kmalu boste prestopili šolski prag in v učilnicah bo zopet vse živo. Spet boste med tovarši s katerimi že leta gulite šolske klopi, med sovrstnikimi, ki so vam bili v grenkih in veselih trenutkih najbližji. Že malce izpraznjene glave boste napolnili z novim, svežim znanjem. Počasi boste spravili možgane na stari tir in kolo znanja se bo začelo počasi vrteći. Toda na zarjavelih lichenih vam bodo še vedno žarele počitnice, tisti lepi dnevi, v katerih ste pozabili na vse, celo na tiste, ki so vam bili v soli najbližji. Kako bi le mogli tako hitro pozabiti na tiste urice, ko ste skakali bosi, v samih kopalkah ob jezeru, morju, na športnih igriščih ali pa na tiste, ki ste jih prebili pri delu na polju, v gozdu... Skratka vse to morete zaupati svojemu najbližnjemu sosedu, pa če drugače ne gre, vsaj šepetaje med poukom. Verjmite, nikogar ne boste motili, če boste zaupali skrivnostna doživetja iz pasjih dni svojemu sosedu, zato tudi vas ne sme motiti predavateljev glas. Saj veste, poklicna dolžnost.

No in v tem grmu tiči zajec. Tudi mi smo radovedni in zakaj ne bi svoje doživljaje pometali s svinčnikom na papir in zaupali svoje skrivnosti najprej našim bravcem. Vsi bomo tako zadovoljni, vi s honorarem, mi pa seveda s prijetnim branjem. Torej želimo, da nam opišete prijetne ali pa tudi neprijetne doživljaje, ki ste jih doživeli med počitnicami. Da bodo sestavki napisani v prijetnem kramljanju in humorju, to zaupamo kar vam. Tudi naslov spisa vam kar napišemo, da si ne boste preveč pulili lase. Kar ta bo pravi: »Oh, te počitnice«. Vaš trud je seveda treba poplačati, zato bomo tri najboljše spise objavili in nagradili z 2000 in dvakrat po 1000 dinarji. Sestavki naj ne bodo daljši od tipkane strani. In še zadnji rok, do katerega bomo sprejemali spise: 20. avgust. Pa brez skrbi zaradi vaših podpisov. Na vašo željo bomo objavili prispevke tudi s pseudonimom, to je z izmišljenim imenom. Seveda ne smete pozabiti priložiti tudi pravil naslov, ker sicer ne boste prišli do zaslужenega honorarja.

Kar korajno pobrskajte po svojih možganih. In veliko uspeha!

Uredništvo

potoku. Med prebivavci Dolenje vasi je vzbujala zelo veliko zanimanje. Posebno mladež jo je z veseljem opazovala. Kako je tudi ne bi. Prvič v življenju so videli zares pravo grško kornjačo, ki živi pri nas v topli Dalmaciji. Došće okrog 20 cm velikosti, valjene jajc pa prepusti kar vročemu

rod sonca ob naših vodah. Zares redkost. In, da ne bodo ljubitelji malih živalic prikrajšani, jo je lastnik Gvido spustil med zelenje pri jezu na Lokah v Dolenji vasi in ji zaželet še veliko srečnih let v okolici našega turističnega centra.

Dim

TOVARNE POHIŠTVA CERKNICA

Informacije iz kolektiva za kolektiv

Združevanje lesne in pohištvene industrije na Notranjskem

Spolno stanje industrije v mednarodnem merilu kakor tudi v naši državi nam je jasno opisal v svojem eksposedu tov. Tito. Mednarodni pogoji trgovinske izmenjave industrijskih artiklov so se od povojnega obdobja bistveno spremeni. Ne zadostuje več, da je izvoz našega industrijskega blaga močan samo z ozirom na velike količine. Najvažnejšo vlogo pri izvozu je pripisovati kvaliteti naših izdelkov. Razumljivo je, da bodo zaradi dobre kvalitete sledila vedno večja naročila. Največja naloga proizvajavcev pohištvenih in galerijskih izdelkov je dosegati v proizvodnji čedalje boljše rezultate v kvalitetni izdelavi ter čim večje znižanje proizvodnih stroškov.

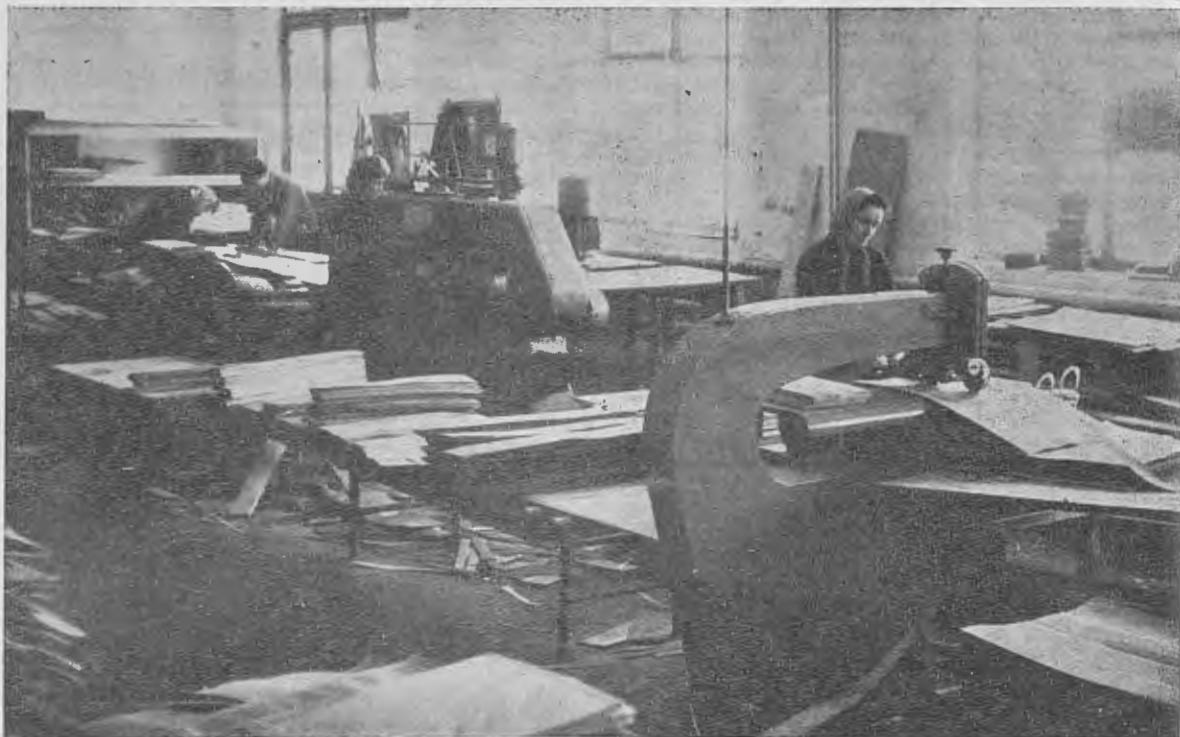
Že v zadnji številki je »Glas Notranske« omenjal potrebo po združevanju lesne industrije.

Vzrok za ta ukrep je več. Zakon ekonomike in gospodarski faktorji na področju primarne in sekundarne predelave lesa narekujejo potrebo po bolj učinkovitih prijemih pri reševanju gospodarskih problemov lesne in pohištvene industrije. Dosedanja praksa je pokazala nekatere nepravilnosti. Te so:

— neenotno nastopanje pohištvene industrije tako na domačem kot na tujem tržišču. Ker je iskalo vsako podjetje lesno-predelovalne industrije preko izvoznih podjetij samostojno nova tržišča, je to vodilo do negativnih pojavov posebno na zunanjem tržišču. Manjša podjetja so težko plasirala svoje proizvode na tržišče. V mnogih primerih pa je prišlo do povsem nelojalne konkurence samo zaradi tega, ker je imelo kako podjetje večje ugodnosti pri nabavi surovin. Mnogokrat manjše podjetje ni moglo napraviti dovolj zahtevnih izdelkov. Proizvodnja lesnih artiklov ni mogla biti pravilno razdeljena po posameznih podjetjih.

— Tudi po posameznih podjetjih so se kazale kvarne posledice take gospodarske politike. Osnovna proizvajalna sredstva, surovine, stojni potenciali itd. niso bili pravilno razdeljeni. Med podjetji ni bilo prave povezave, medsebojne tehnične pomoči in skupnega reševanja najbolj perečih problemov.

— Manjša podjetja so se borila z raznimi strokovnimi problemi. Tehnično usposobljenih moči je primanjkovalo. Znano pa je, da se mora sleheno podjetje stalno izpopolnjevati, iskati nove vire za povečanje in izboljšanje proizvodnje, za zmanjšanje izdelavnih časov, surovin in materialov. To zahtevajo neizprosna pravila ekonomike na področju prav vsake industrije. Mnoga podjetja tega ne upoštevajo. Že staro pravilo pravi: »Kdor ne gre v korak s člošnim tanciščem napredkom v mednarodnem merilu, ta dolgo ne bo mogoč uspešno kljubovati vedno hujši konkurenčni raznih proizvajavcev.« Vedeti moramo tudi to, da je razvoj tehnike na področju lesno-predelovalne industrije zmeraj hitrejši. Pred vojno je bila izbira strojev zelo skromna.

Priprava furnirja v enem izmed oddelkov naše tovarne

Imeli smo le najprimitivnejše stroje za najosnovnejše delovne operacije pri izdelavi lesnih izdelkov. Po vojni pa je tempo razvoja različnih strojev in strojnih pomočkov čedalje hitrejši. Skoraj letnega velesejma ali kakate druge razstave lesne industrije brez novih tehničnih dosežkov, ki povzročajo pravo revolucion v načini tehnične obdelave lesa.

— Popolnoma ločeno poslovanje lesno-industrijskih obratov je imelo še druge senčne strani. Nekatera podjetja so plasirala na inozemsko tržišče artikel slabe kvalitete. Ravno taki primeri kvarejo in zapirajo trg še ostalim proizvajalcem, katerih izdelki ustrezajo zahtevam inozemskega potrošnika.

— Tudi proizvodni stroški nekaterih proizvodov lesne industrije bi bili znatno manjši. Če bi uredili krlišča hlodovine ter rentabilnejše žagarske obrate, bi prihranili cca 3-5000 din pri kubičnem metru rezanega lesa. Samo poglejmo, kakšna škoda nastaja pri deponiranju hlodovine, kjer je les izpostavljen sončni pripeki, nevarnostim črvojedine samo zaradi nesodobne manipulacije hlodovine pred razrezom.

Na Notranjskem proizvaja lesno embalažo in rezan les več obrazov; tako je proizvodnja razdrobljena in tudi draga. Vprašamo se, ali more biti rentabilna proizvodnja rezanega lesa in embalaže pri podjetju »Gaber« Stari trg s tako zastarelimi in odsluženimi strojnimi napravami. Takih primerov je še več ne samo pri primarni proizvodnji lesa temveč tudi pri izdelavi raznih galanterijskih in drugih artiklov, ki tudi niso prilagojeni potrebam notranjega, še bolj pa zunanjega trga.

Zaradi omenjenih slabih strani individualnega nastopanja posameznih producentov lesno-predelovalne industrije na tržiščih, smo začeli proučevati nove metode in smernice proizvodnje lesnega sortimenta. Na skupnih sejah ZK, SZDL, občinskega sindikalnega sveta, predstavnikov delovnih kolektivov smo sklenili združiti lesno-predelovalno industrijo Notranske. Ta ukrep narekujejo splošni zakoni ekonomike v gospodarjenju s proizvajalnimi sredstvi, katera morajo biti razdeljena čim bolj racionalno, tako da je kvalitetni in kvantitetni rezultat proizvodnje čim boljši. Na ta način bo naša lesna industrija nastopala na zunanjem kot notranjem trgu enotno. Tako bi se celotno proizvodni program lahko smotrnno porazdelil po posameznih poslovnih enotah, kjer bo možna specializacija izdelave artiklov po najnižjih cenah.

Lesna industrija Notranske stoji pred velikimi nalogami. Z združitvijo lesne industrije bomo bolj povezani med seboj in si bomo

laže pomagali. Posamezni obrati bodo proizvajali artikle, ki so najbolj primerni za njihov strojni potencial, tehnološke postopke in tehnično vodilni kader. Specializacija izdelave artiklov ter medsebojna pomoč je najbolj učinkovito sredstvo za dosegajo proizvodnih uspehov.

Tudi slabu proučeno delovna sila predstavlja v podjetjih problem, ki ga bomo reševali sajno z načrtimi strokovnim izobraževanjem ter priučevanjem na določenih delovnih mestih. Najbolj uspešne so se pokazale do sedaj krajše strokovne diskusije neposredno na delovnih mestih, posebno pri delu ob raznih strojnih napravah in strojnih pomočkih. Največje težave so pri izbirri vrste izdelkov. Tržišče tudi ni dovolj raziskano. Raziskovanje tržišča bo veliko lažje, ako bo naša lesna industrija nastopala enotno. Le tako bodo dosegli delovni kolektivi posameznih obratov z vztrajnim delom in prizadevanjem še lepše rezultate kot do sedaj. I. F.

Tekmovanje v doseganju planov

Sindikati po poslovnih enotah v našem podjetju so si med seboj napovedali tekmovanje v doseganju proizvodnih planskih nalog. Delavski svet so namreč že sprejeli gospodarski načrt podjetja, v katerem so si proizvajavci v okviru podjetja sami naložili proizvodne naloge. Gospodarski programi poslovnih enot so združeni v gospodarskem načrtu podjetja, na njihovi osnovi so izdelane kalkulacije ekonomičnosti in renta-

bilnosti poslovanja, kakor tudi plana delitve dohodka.

Delovni kolektivi podjetja so si torej z oshutkom in sprejetjem gospodarskega načrta naložili velike proizvodne naloge, vendar le doseganje planov zagotavlja rentabilnost podjetju in zvišanje osebnih prejemkov delavca do višine, ki je za obstoj potrebna.

Ker se mora sindikat boriti za izboljšanje življenjskih pogojev delovnega človeka, bo svojo de-

javnost še bolj usmerjal tja, kjer je ključ za doseganje pogojev za povečanje proizvodnje.

S tekmovanjem med ekonomskimi in poslovnimi enotami se je sindikat še aktivneje vključil v proizvodni proces in tako močno podprt akcije organov upravljanja. Pohvale in denarne nagrade najboljšim ekonomskim in poslovnim enotam močno spodbujajo kolektive k večji storilnosti. Razen tega zahteva tekmovalni sistem natančne analize o gibanju proizvodnje, njenem obsegu in stroških. Delavec pri stroju bo lahko ugotovil, kdaj lahko vpliva na odpravljanje raznih zastojev v proizvodnji. Tekmovavne komisije pri sindikatu bodo poskrbeli, da bodo vse napake pravočasno odpravljene.

Organizacija tekmovanja:

Tekmovanje sindikatov Bresta v doseganju in preseganju proizvodnih planov bo zajemalo:

1. Tekmovanje med ekonomskimi enotami;

2. tekmovanje med poslovnimi enotami;

Merilo tekmovanja med EE bo:

1. proizvodnost — količinsko doseganje proizvodnje v odnosu na delovno silo;

2. rentabilnost;

3. kvaliteta izdelkov.

Nagrada bo tista EE, ki bo v navedenih pogojih dosegla največ nad povprečjem skupnosti EE v poslovni enoti.

Višino denarne nagrade bo v odnosu na število delovne sile v EE določil DS poslovne enote. Pri izvajaju bodo sindikati skupno z delavskimi svetmi določili stalne oblike nagrajevanja. Višina nagrad bo nihala v skladu z višino presežka in v odnosu na število delovne sile po določeni lestvici. S prejeto nagrado bo EE lahko poljubno razpolagala.

V UO sindikalnih podružnic bo delovala posebna tekmovalna komisija. Strokovne službe v podjetju so dolžne preskrbeti komi-

sijam točne podatke in analize o gibanju proizvodnje. Te podatke bi potem predsedniki EE posredovali delovnim zborom EE na projzvodnih sestankih, ki bodo vsakih 10 dni. Po potrebi pa tudi tedensko. Tu bomo zbirali mnenja, predloge in zahteve delovnega kolektiva in ugotavljali vzroke morebitnega nedoseganja planov.

Tekmovalna komisija bo analizirala, če so vse napake pravočasno odpravljene, oziroma če se njihovi sklepi pravočasno in dovolj progresivno izvajajo. Če ne bi hoteli sodelovati, bo sindikat zahteval, da sklicuje izredne seje DS, ki bi vprašanje proučili in krivce kaznovali.

Enkrat v mesecu bo sindikalni odbor podružnice razpravljal o tekmovanju. Pregled bo uspehe posameznih EE v preteklem mesecu in na osnovi zaključnih podatkov podelil nagrado najboljši ekonomski enoti. V poslovnih enotah, kjer je več kot pet EE, bosta nagrajeni dve EE.

Tekmovanje med PE bo potekalo enako kot med ekonomskimi enotami:

1. mesečni pregled uspehov;

2. mesečne nagrade bodo le v obliki priznanja in pohvale, dejansko nagrado pa bodo podelili le najboljši PE v letu;

3. Merilo za tekmovanje bo razen proizvodnosti še prodaja in izvoz.

Pohvale in nagrade sindikalnim podružnicam poslovnih enot bo na podlagi natančnih podatkov, ki jih morajo pravočasno preskrbeti strokovne službe, podelil sindikat Bresta. Ta bo tudi stalno obvezal sindikalne podružnice o uspehih PE in operativno sprémljal delo tekmovalnih komisij po EE.

Nedvomno tako akcijo sindikata ocenimo lahko kot pozitivno.

Tako bomo dosegli večjo produktivnost, uspešno razvijali naše gospodarstvo in dvignili družbeni standard.

VZ

MLADINEC, KI SI KONČAL OSEMLETNO ŠOLSKO OBVEZNOST, ALI SI SE ODLOČIL, KAM BOŠ SEL SEDAJ?

V NAŠEM PODJETJU TE SPREJMEMO. PODJETJE BO SKRBELO ZA TVOJ NADALJNJI RAZVOJ. ČE BOŠ IMEL INTERES IN NAGNJENJE ZA LESNO STROKO, TE BO PODJETJE POSLALO NA TEČAJ ALI POKLICNO ŠOLO, TAKO DA IMAŠ MOŽNOST PRIDOBITI POKLIC ZA DOLOČENO PODROČJE DELA V LESNI STROKI.

ČE IMAŠ ŽELJO OSTATI V DOMAČEM KRAJU PREMISLI!

Pogonski servis v podjetju »Brest« sprejme več

STROJNIH KLJUČAVNIČARJEV v redno delovno razmerje

Zainteresirani kandidati naj pismeno vlože prijave, ali naj se osebno zglase pri upravi Pogonskega servisa v Cerknici

Počastitev Dneva borca v »Brestu«

V počastitev 4. julija — Dneva borcev je sindikalni odbor podjetja »Brest« Cerknica organiziral sprejem članov ZB podjetja in sicer v torek, dne 3. 7. 1962 v prostorih delavske restavracije tovarne pohištva Cerknica.

Tega srečanja se je udeležilo okrog 100 članov ZB. V zelo prijetnem vzdušju so se borti pogovarjali in obujali spomine na težke dni ljudske revolucije, o doživljajih med borbo, o življenju in delu borcev v sedanjem obdobju. O življenju borcev v podjetju so se pogovarjali s predstavniki sindikata in organov upravljanja.

Predsednik sindikata podjetja je v pozdravnem govoru dal priznanje borcem za zasluge, ki jih ima-

jo tako pri delu kakor tudi pri upravljanju, saj imajo ravnino omi mnogo zaslug za tako vidne rezultate pri razvoju našega podjetja.

V spomin na to srečanje je sindikat poklonil vsakemu članu ZB knjigijo Naši Španci in Vražji vrtec s posvetilom.

Na koncu so vsi borti izrazili željo, da bi se takša srečanja organizirala vsako leto, saj je tako srečanje priznanje oziroma izraz pozornosti generaciji, katera je dala ogromne žrtve in napore za nov družbeni red, v katerem je življenje delovnega človeka res vredno življenja.

KJ

PODKOMITE LMS ZA LOŠKO DOLINO

Občinski komite Cerknica je tedeni ustanovil v Starem trgu podkomite LMS za področje Loške doline. Namen ustanovitve podkomite je, da bi mladinsko življenje na tem področju kar najbolj poživili, koordinirali del med mladinskimi aktivnimi, kakor tudi ustanovili nove mladinske aktivne, kjer so dani pogoji. Tako je podkomite LMS že zahteval programe od vseh mladinskih aktivov na področju Loške doline in gotovil, da bi lahko ustanovili mladinske aktivne: trgovsko podjetje »Ulaka«, gostinsko podjetje in KZ Loška dolina skupaj in Gozdni obrat in lovišče Snežnik pa skupaj.

Vodstvo aktivov mora biti odgovorno za izvajanje tega programa. Iz postavljenih programov pa čutimo, da bo treba zainteresirati mladino ne samo za zabavo, ampak tudi za idejno-politično in drugo izobraževalno področje. Za sedaj bi lahko močno kot izjemo navedli mladinski aktiv na »Iverki«, ki se je zavezal, da bo organiziral štiri predavanja s področja delavskega samoupravljanja in dela sindikata.

Zavedati se moramo tega, da samo delo v tovarni za mladinca še ne sme biti prvo in zadnje, ker bo v takem primeru zaostal in ne bo sposoben slediti hitremu razvoju našega gospodarstva in sploh vsega življenja. Kot tak tudi ne bo sposoben aktivno sodelovati v našem gospodarskem življenju kot član delavskega sveta ali upravnega odbora, ko mu bo delovni kolektiv zaupal to ča-

Skrb za vzgojo operativnega kadra

Poslovanje in gospodarjenje vsakega podjetja je odvisno od sposobnega strokovnega kadra, ki zna pravočasno in dosledno reševati nastalo problematiko. V našem podjetju čutimo, da je preobremenjen operativno strokovni kader, saj je le-ta odgovoren tudi za 80 delavcev v oddelku. Mnogim oddelkovodjem manjka strokovnega znanja, predvsem pa ne znajo delati z ljudmi. Zato se je naše podjetje odločilo, da bo pošiljalo mlajše inštruktorje — oddelkovodje in sposobne delavce v šolo za industrijske delovodje.

Sedaj obiskuje šolo za industrijske delovodje lesne stroke 6 delavcev iz podjetja. Tako bomo dobili dober operativni kader. V letošnjem letu je UO podjetja potrdil plan štipendiranja kadrov in mislimo poslati še 15 delavcev iz podjetja v šolo za industrijske delovodje lesne stroke.

Šola za industrijske delovodje lesne stroke traja dve leti. V šoli ljudje dobijo precej teoretičnega in praktičnega znanja, kar jim pomaga pri uspešnem delu v proizvodnji.

Taka oblika izobraževanja zaposlenih ljudi je primerna, ker je v programu šole zelo veliko praktičnega dela. Slušatelj šole po zaključnem letniku pride na praks v podjetje. Praks pa mora vršiti po natančno predpisanim programu šole. Spoznati mora proizvodnjo in organizacijo podjetja. Slu-

šatelji med prakso pišejo dnevnik in rešujejo naložene naloge, ki jih morajo po zaključni praksi predložiti šoli.

Podjetje hoče imeti strokovno sposoben operativni kader, ker je odvisno od tega kadra dobro poslovanje podjetja.

Delovodski kader v podjetju mora biti predvsem organizator proizvodnje. Za strokovno obvladanje določenega področja v od-

delku ali v ekonomski enoti, naj bi bili odgovorni specializirani delavci po določenih področjih dela, ki bi lahko razbremenili inštruktorje. V republiškem merilu pripravljajo poklicne šole. Mislimo, da bomo kmalu dobili tovrstni strokovni kader.

Z rešitvijo tega problema bo rešen marsikater problem, zlasti pa bodo ekonomski enote dobile kvalitetnejšo delovno silo. M. S.

Kako dela in živi mladina

Že samo bežen sprehod skozi posamezne obrate podjetja Brest bo zapustil vtis, da na delovnih mestih prevladuje mladina. Vemo tudi, da je tam, kjer živi in dela mladina, po delovnem času vedno veselo. Idej je vedno toliko, da primanjkuje prostora in da v letu ni dovolj nedelj in praznikov, da bi vse to lahko postavili v letni koledar. Delamo in smejemo se torej z velikim poletom in mladostnim zanosom.

Upam, da sem uspel pričarati sliko, kako naj bi mladina delala in lahko samo zaključim, da kaj takega v Cerknici še ni bilo. Po drugi strani pa tudi ne smemo trditi, da mladina popolnoma nič ne dela. Vendar pri vsakem delu (oz. akciji) vidimo samo neka-

ter, tako da se izgubi občutek masovnosti in organiziranosti. Mišljenje, da mladinska organizacija ne more uspešno delati zato, ker se jih mnogo vozi z avtobusom in ker so drugi zaposleni v popoldanskem času še doma, moramo takoj zavreči kot neutemeljeno. V Cerknici in Dolenji vasi imamo samski dom, v katerem živi približno 50 mladincev, ki živijo v skrbnem brezdelju in jih je zelo malo med njimi, ki bi sodelovali v skupnih akcijah.

Po nedavnih mladinskih konferencah po naših poslovnih enotah je bilo čutiti, da mladina hoče delati, če je vodstvo aktivna iznajdljivo in daje vzbled vsem ostalim. Ni dovolj, da napišemo samo program dela, ki se zgubi nekje med prahom naših tovarn.

IZ KOLEKTIVA »KOVINOPLASTIKA« LOŽ

Obširni program sindikalne organizacije

Komaj dva meseca je minilo od občnega zabora sindikalne organizacije podjetja. Program dela pa je bil na podlagi poročila in razprave dokončno sestavljen šele pred nedavnim in dostavljen v pretres centralnemu sindikalnemu odboru. Tako predvideva program dela vrsto pomembnosti zlasti v današnjem razvoju in sistemu gospodarjenja.

Do sedaj lahko ugotovimo, da je bila premajhna povezava med obratnimi sindikalnimi odbori, preveč so bili prepričeni sami se-

bi. Zato bodo v bodoče vabili na seje centralnega DS tudi predsednike obratnih sindikalnih odborov, sej OSO pa se bodo udeleževali tudi člani centralnega sindikalnega odbora. Vsekakor pa bo potreben več harmonije, boljih medsebojnih odnosov in sodelovanja med EE, razna nesoglasja pa naj bi sproti reševali. Ravno takoj bo potrebno stalno spremljati EE z ozirom na rast osebnih dohodkov, kajti za dosego večjih osebnih dohodkov bo potrebna večja storilnost.

Zakaj dodatni socialni prispevek?

Marsikaterega člana bo zanimalo, koliko in zakaj je podjetje plačalo rednih prispevkov z bolezni in koliko je socialni prispevek.

V razdobju 6. mesecev, to je od 1. januarja do 30. junija 1962 je izplačanih kot nadomestilo za bolezni do 7 dni 1,071,232 din. V tem času je izgubljenih 2012 dni in če vzamemo, da ima vsak dan 8 delovnih ur, torej 16.096 delovnih ur. Zanimiv podatek, koliko je izplačal zavod za socialno zavarovanje za bolezni nad 7 dni v prvem polletju članom našega kolektiva. Boleznine znašajo 3 milijone 412.734 din za 5767 dni, preračunane v ure (delovni dan 8 ur) znese 46.136 delovnih ur.

Poleg tega je podjetje utrpeло škodo zaradi nesreč pri delu in sicer: za lahke nesreče (za lahko smatrano nesrečo, katere posledice ne trajajo več kot 7 dni) skupno 136 dni ali 1088 delovnih ur, za težke nesreče (za težko smatrano nesrečo, katere posledice trajajo več kot 7 dni) 276 dni ali 2208 delovnih ur. Ker po izračunu (izračun se vrši po posebeni ključu) močno presegamo dajatve za razne boleznine, nam zavod za socialno zavarovanje posebej zaračunava **dodatni prispevek**.

Ta prispevek se je v razdobju od 1. januarja do 30. junija gibal v višini 4%, obračunava pa se od

čistih osebnih dohodkov (brez boleznin in dodatkov za ločeno življenje). Mesečno smo morali odvajati dodatni socialni prispevek od 355.083 din do 726.896 din. Skupna vrednost izrednega prispevka pa znaša za prvo polletje 2,944.962 din, kar je precejšnja vsota. Če bomo plačevali tako visoke zneske do konca leta, bo odvedenih cca 6 milijonov din posebnega prispevka.

O tem je potrebno resno premisli in ukreniti vse potrebno, da dodatni prispevek zmanjšamo na minimum, ali pa se sploh ukinemo.

O tem naj razpravljam organ podjetja — razpravlja naj kolektiv. Priporočamo organom upravljanja, da ugotovijo, kaj bi bilo potrebno ukreniti, da bi se rešili obveznosti plačevanja dodatnega socialnega prispevka.

Člane kolektiva, ki delajo na zdravju škodljivih delovnih mestih pošilja podjetje na okrevalje. Tako bo do septembra meseča odšlo na okrevanje 25 članov.

Obširni program dela sindikalne organizacije bomo prav gotovo uresničili ob sodelovanju in pomoči vseh članov kolektiva.

Bravci pišejo

Odpadke, ki nastanejo pri izdelavi plastike, ki nastanejo pri izdelavi plastike, ker jih ožgane ali umazane ne moremo znova uporabiti. Vsi veremo, da je plastična masa hitro vnetljiva, zato jo ne smemo zategati blizu obrata, ker bi že majhna neprevidnost lahko povzročila veliko škodo. Ker teče nedaleč od obrata voda, zažgemo odpadke po navadi tamkaj.

Bilo je nekega junijskoga dne.

Lahko bi prišlo do požara

Deževalo je. Neka delavka iz našega obrata je odnesla odpadke 5 m daleč od obrata in jih zažgala. Poleg ognja je bil kup desak. Sreča je bila, da ni pihal veter in pa dež je rahlo rosil. Pri sežiganju je dva metra visok plamen objemal veje bližnjih dreves. Stranka, ki stanuje v bližini, je prva opazila ogenj in hitro obvestila vratarje in oddelkovodje, ki so ogenj takoj pogasili.

Spričo decentralizacije delavskega samoupravljanja je še posebno važno obveščanje. Zato bo potrebno organizirati službe tako, da bodo mesečno dostavljale sindikalni organizaciji poročila o gibanju proizvodnje in gospodarjenju v podjetju, da bo le-ta vsaj mesečno seznanjal svoje člansko po ekonomskih in obračunskih enotah. Sindikalna organizacija bo tesno sodelovala tudi z izobraževalnim centrom podjetja, posebno pri sestavi programa izobraževanja za sezono 1962-63.

Do sedaj se je celotni sindikalni odbor ukvarjal z dobavo ozimnice, kulturnim delom itd. Te pa so sedaj prevzele posamezne komisije in odbori pri centralnem sindikalnem odboru.

Odbor za letovanje ima preglej nad poslovanjem počitniškega doma in organizira poleg 10-dnevnega letovanja tudi enodnevne izlete vsakih 10 dni. Na ta način se cena prevoznih stroškov izletnikov, kakor tudi članov kolektiva, ki letujejo, precej znižajo.

Komisija za pripravo ozimnice bo v jesenskih mesecih dobavila za člane kolektiva sadje in zelenjavno. Te dni pa so člani kolektiva že dobili 100 ton premoga.

Dramska skupina bo v povezavi z aktivom LMS uprizorila v zimski sezoni tudi dve igri.

•Moji predlogi• tudi v Kovinoplastiki Lož

Že nekaj dni visijo po obratih mali lični zaboljški z odprtino in napisom »Moji predlogi«. Postavili smo jih na splošno željo kolektiva, saj ima vsak delovni človek pravico, da pove svoje mišljene in predloga spremembe v podjetju. Ta način izražanja splošnega mnenja so uvedli že v mnogih podjetjih in povsod počela, da so s tem izboljšali delovno storilnost, kakor tudi tehnički postopek izdelave in organizacijo proizvodnje.

Mnogi so mislili, da je delavec neuk in da zato ne more dajati pametnih predlogov, vendar vidimo, da delavec najbolj pozna svoj stroj in tudi ve, kje so skrite rezerve časa pri delovnih operacijah. Želja delovnega kolektiva pa je, da bi bil vsak pametni predlog nagrajen. To bi dvignilo delovno zavest in vplivalo na vsakogar, da pove svoje mnenje, to bi se gotovo odražalo v izboljšanju proizvodnje pri opravljanju nepravilnosti pri delitvi osebrega dohodka in raznih trenj med kolektivom.

Seveda pa ne bi smeli dajati pikre, neresne in neumestne predloge in pripombe, kar bi povzročilo, da bi postali zaboljški le kamn spotike.

Uspeh prvega polletja

S prehodom v drugo polletje 1962 se oziramo po uspehih, ki so bili dosegjeni in se vprašujemo, kaj bi še lahko dosegli, če ne bi bilo težav, ki so vplivale na proizvodnjo.

Kljub vsem zastojem zaradi električne energije, bolezni in težav z materialom za proizvodnjo, z delovno silo in z nepopolnim izkorisčanjem strojnega parka, je bil dosegzen dokaj dober uspeh.

Plan realizacije za leto 1962, ki

je bil dokaj realno postavljen, je bil prekoračen v prvem polletju za cca 6,4%. Proizvodnja okovja je dosegla plan v prvem polletju le 94%, predelava plastičnih mas pa je prekoračila proizvodni plan za 14,3%. To je odraz stalnega izpopolnjevanja organizacije in tehničnih izboljšav.

S popravkom plana, ki ga je sprejel CDS, se je celotni proizvodni plan povečal za 18,4% in je dosegzen v prvem polletju 90% uspeh.

Iz vsega tega vidimo, da bo potrebno v drugem polletju dvigniti storilnost in popraviti vse zamudeno.

PRACTIKA

»Ti, Janez, v današnji številki pa ni nobene slike iz Kovinoplastike, saj smo vendar kupili »Praktik« za osemdeset jurjev.«

»Veš Tone, to je pa zato, ker smo preveč praktični in čakamo, da bo enkrat pozimi cel film poslikan in šele potem ga bomo lahko razvili.«

BREST — TOVARNE POHISTV

PRVA POMOČ

Nudit prvo pomoč, pomeni pomagati človeku, ki je v življenjski nevarnosti. Do tega pride na dva načina:

1. Telesne poškodbe, ki so posledica nesreč.

2. Nagla obolenja.

V obeh primerih moramo hitro pomagati. Največkrat pri nezgodi bolnik močno krvavi, si zlomi

kost, rami ali pa si izpahne kak ud. Od tega, kako nudimo ponesrečencu prvo pomoč, je odvisen ves nadaljnji potek zdravljenja. Cesto pa tudi življenje delavca.

Da bi poškodovanemu delavcu čimprej in čim uspešnejše nudili prvo pomoč, nameravamo v podjetju »Brest« izpolniti že postavljene omarice, v nekatere ob-

rate in delavnice pa jih postaviti na novo.

Prav tako nameravamo usposobiti nekaj delavcev na tečaju za prvo pomoč. V tem tečaju bodo delavci spoznali, kako pomagati pri zadušitvi, krvavitvah, naglih obolenjih, ranah, zlomu kosti, poškodbah z električnim tokom itd. Če hočemo, da je naše delo res uspešno, moramo vedeti ne samo »kako« temveč tudi »zakaj« pride do poškodbe, zato bodo tečajniki spoznali tudi zgradbo človeškega

telesa. Predno nudimo prvo pomoč, moramo spoznati tudi, v kakšnem stanju je poškodovanec ali bolnik. Tečaj se bo pričel v jeseni, ko bodo končani dopusti. Do takrat pa upam, da bomo uredili tudi glede zaposlenosti tečajnikov, kajti tečaj bo moral po pravilih RK trajati 60 ur.

Zavedati se moramo, da je ena osnovnih nalog pomagati človeku, ko je pomoči najbolj potreben in tako doseči tudi boljšo proizvodnjo.

Vozil po zemlji sem naši...

Ko sem ga obiskal, je počival v senci. Pri srcu ga je nekaj tiščalo. Gospodar je odšel po zdravilo k bencinski črpalki na Rakek. Ta čas sem izkoristil in poprosil najstarejšega občana in verjetno tudi najstarejšega Slovence za intervju. Več da so ljudje našega kova sitni in, da kmalu ne odnehajo, zato je brez oklevanja začel:

»Rojen sem daleč od mojega bivališča, v Ameriki. Takrat so pisali leto 1928. Svoje dni sem bil zelo eleganten in cenjen. Dali so mi ime Ford. Zaradi mojih odlik in sposobnosti so pozneje dali moje ime vsem sorodnikom. Še danes je moj rod žilav in koncen. Posebno mladi so se razmnožili in postali pravi gizdalini. Ko so me pripeljali v Cerknico, sem izbral za lastnika Antona Zgonca. Ker je bil izdelovavec brezalkoholnih piščak, sem mu brez skrbi zaupal kariero. Še danes sva velika prijatelja. Ljudje naju dobro poznajo in zato sem morda dobil vzdevek »Zgoncova limuzina«.

Pri takih letih vaši sovraštniki niso kaj prida in se le s težavo premikajo. Kako je pa kaj pri vas?

»Navzdol se poženem tudi čez 60 km na uro, po ravnom sem zadowljen kar s 50. Pri 100 km me nažeza za 25 litrov močnega. Pa ne mislite, da sem že kaj oslabel.

Seveda sem jih. Kar 450.000 sem jih našel in le enkrat me je zaneslo v generalno popravilo.«

Imate trenutno kakšne težave?

»Izgleda, da ljudem moja fiziognomija ne ugaja. Zaradi teh pomislekov imam težave pri registraciji. Celo modernizirati sem se moral s tistimi lučmi od strani, pa tudi ročni brisač stekla je spravil gospodar v arhiv. Danes da človek vse preveč na zunanjost, na srce vsakdo pozabi. To je pri meni še odlično.«

Pri vratih se je pokazal 56-letni gospodar Anton Zgonc. Vedel sem, da je s tem konec najinega razgovora. Zadnje vprašanje je veljalo torej gospodarju.

Ste zadovoljni s Fordom?

»Sem in še kako. Delal je vsekozi in se do danes ni mnogo spremenil. Vozi še vedno s polno paro in se zato še ne nameravam posloviti od njega.«

Nisem ju več motil. Zdravilo je prišlo in dela ne smemo zanemarjati.

Dim

Z gospodarjem A. Zgoncem se najbolj razumeta. Dolgoletno prijateljstvo ju je napravilo nerazdružljiva

Na svoja ramena naložim tudi po 2000 kg bremena.«

Kje ste bili med vojno?

»Že pred letom 1941 sem bil ujetnik. Prav v Senovo so me odvlekli. Gospodar ni pozabil name. Od tam me je kar s konji odvlekel do Ljubljane, naprej do doma sva bila pa že hitrejša. Z doma sem odšel v partizane. V Steberku sem zopet postal plen Nemcev. Gospodar me je pozneje našel na Vrhniku pri Ljubljani in lahko si mislite, snidenje je bilo veselo.«

Kakšno delo ste opravljali na svobodi?

»Križaril sem okrog Snežnika, Žužemberka in Kočevskega ter prevažal izkopance. Pozneje sem vozil mleko in seveda gospodarjeve izdelke, na katere sem bil vselej ponosen. Vedno sem bil pripravljen na vsako vožnjo. Uporabljali so me za ribarjenje, lov in celo 40 pionirjev prometa sem vzgojil pri prvem tečaju šoferjev pri nas.«

»Vidim, da ste dosti potovali. Ste morda beležili kilometre?«

Padalski tečaj pri ljudski tehnični

V zadnjem času postaja ljudska tehnična med najbolj aktivnimi društvimi v občini. Težave sprostori in denarnimi sredstvi so večinoma prebrodili. Imajo še veliko načrtov in njihovo dosedanje delo je porok, da jih bodo uresničili.

Predstavnik društva Slavko Štrukelj z Rakeka je povedal, da nameravajo ob sodelovanju pilotiske šole v Postojni organizirati pilotski tečaj. Zaželeno je, da bi se prijavilo za tečaj čimveč mladine. Postojnska pilotska šola je pripravljena pomagati, da bi ta pri nas še mlada panoga dobila kar največ privržencev. Predstavnik Slavko Štrukelj je vodstvo društva se trudi, da bi dobili prostor za športno letališče na Cerkniškem jezeru, kjer bi lahko organizirali tečaje. Za začetek nameravajo prirediti letalski miting, kjer bi sodelovali klubi iz cele Slovenije.

MaD

34-letni Ford ima vedno dovolj občudovavcev med domačini. Kar poglejte! Tudi v garaži nima miru

Telesna vzgoja in šole

V primerjavi s športno dejavnostjo pred vojno in prva leta po vojni je športno delo danes manj živahno. Klub bogati tradiciji napredka nismo opazili. Čeprav je ravno šport med tistimi področji, ki potrebujejo denarne podpore, sedanje pomanjkanje denarja ne bi smelo biti edino opravičilo za upadanje športnega življenja. Vendar položaja ne smemo gledati prečno, ker je tako tudi v večini drugih občin.

Za vsako društvo je značilno, da doživlja vzpone in padce. Žal pa moramo ugotoviti, da nekatera društva pri nas niti zaživeti ne morejo, vsaj tako ne, kot pričakujemo.

Cerkniško društvo se trudi za vsestranski razvoj telesne kulture. Pripravili so plavalni tečaj na Cerkniškem jezeru pod vodstvom inštruktorja Tomaža Skulka. Obiskovalo ga je okrog 25 mladincev,

ŠE LETOS BO REŠENIH 600 PROŠENJ

Na referatu za delo se je v letošnjem letu nabralo 600 prošenj za uveljavitev delovne dobe. Komisija ima polne roke dela, ker je včasih potrebno zasljevati tudi do 30 prič za uveljavitev delovne dobe posameznim osebam. Največ prošenj vlagajo aktivišti in udeleženci NOB, le-ti pa bodo predvidoma že v letošnjem letu vsi dobili odločbo o priznanju delovne dobe. Ta problem bo v prihodnjem obdobju odpadel, ker so skoraj vsi upravičenci vložili prošnjo za priznanje delovne dobe. Komisija se bo morala v prihodnje večkrat sestaviti, če hočo hitro rešiti zahteve prosivcev.

FRT

PRESKRBA S KRUKOM BO BOLJSA

Svet za blagovni promet je na svoji seji, kateri so prisostvovali tudi predstavniki podjetij: valjčni mlin Cerknica in pekarije Stari trg, sprejeli sklep, da se združita ti dve podjetji. Združeno podjetje bo lahko zadovoljilo potrebe občanov po kruhu. Sedanje stanje pa je nevezdržno. Valjčni mlin prodaja moko trgovini, le-ta pa pekariji. Pri taki obliki poslovanja ne moremo pričakovati boljših rezultatov, zato je sklep sveda popolnoma utemeljen. Prizadeti kolektivi so že razpravljali o združitvi in se z njo strinjajo.

FRT

ki so pokazali veliko zanimanje za to vrsto športa.

Sportnemu društvu iz Rakeka se obetajo boljši časi, ko bo adaptirana telovadnica v bivših prostorih Kovino-servisa. Nogometno moštvo dosegna z ozirom na zamenjavo igračev zadovoljive rezultate. Keglači pa bodo čim prej potrebovali dvostezno keglišče.

Telesno-vzgojno društvo v Starem trgu je zopet zaživelno. Upramo, da bodo začeto delo tudi uspešno nadaljevali.

Sportna društva životarijo tam, kjer niso povezana s šolo. Ko govorimo, da sta dve uri tedensko, ki sta predpisani za telovadbo, odločno premašo, ne pomislimo, da bi lahko v društvenih vse to poceni nadoknadili. Dokler ne bodo šole organizirano napotile mladino v športna društva, toliko časa tudi ne bo množičnosti. Če pa ni množičnosti, tudi ni kvalitet. Samo medicinsko ugotavljanje, da je naša mladina podpovprečno razvita, še nikakor ni prineslo izboljšav. In končno si sami priznajmo: pomanjkanje denarja ne more opravičiti tega položaja.

Imamo telovadnice, igrišča, športne naprave in še marsikaj — vse to je veljalo težke milijone. Imamo pa tudi — slabo razvito mladino.

MaD

KLUBSKO ŽIVLJENJE NA RAKEKU

Potrebo po klubskem življenu smo na Rakeku čutili že dalj časa. Mladinski aktiv se je tega problema nedavno lotil in priznati je treba, da je uspel. Sedaj se mladina enkrat tedensko v velikem številu zbira v klubski sobi, kjer imajo televizor in gramofon. Potrebno bi bilo pritegniti k delu še glasbeno šolo in kulturno prosvetno društvo in tako bi postal program pestrejši.

MaD

»GLAS NOTRANSKE« izhaja mesečno — Izdaja ga Obč. odbor SZD, Cerknica — Ureja ured. odbor — Glavni in odgovorni urednik: Danilo Mlinar — Član uredništva: Slavko Berglez, Franc Tavželj, Dane Mazi, Milan Strle in Anton Koščak — Tehnični urednik: Janko Novak — Korektor: Sonja Verbec — Tisk: ČZP »Kočevski tisk« Kočevje — Letna naročnina 240 din — Rokopisov in risb ne vračamo

Turistična transverzala

Avto-moto društvo Ljubljana je organiziralo turistično transverzalo z namenom, da bi čim več članov ali turistov obiskalo 12 različnih krajev v Sloveniji, ki se niso tako znani. Vsak, ki se odloči, da bo obiskal vseh 12 krajev, ki jih predvideva transverzala, mora v obiskanem kraju dobiti poseben žig kot dokaz, da je resnično bil v tistem kraju. Ko turist obiše vse kraje, predloži žigosano potrdilo avtomoto društvu v Ljubljani. Prvih 50 članov bo prejelo spominske plakete, ostali pa spominske diplome.

V turistično transverzalo je vključen tudi Stari trg. V pisarni turističnega društva Loška dolina (pri Tomcu) bo dobil vsak turist poseben žig, istočasno ga bodo seznanili z znamenitostmi kot so: spomenik na Ulaki, grad Snežnik, izvir Obrha, Križna Jama itd.

Do sedaj je dobilo žig v Sta-

rem trgu že precej turistov zlasti ob nedeljah in praznikih.

Tekmovanje bo trajalo do jeseni 1963. leta.

S. B.

Mladinci na taborjenju

Tudi letos je organizirano taborjenje obveznikov predvojaške vzgoje občin Cerknica in Ribnica. Ti mladinci taborijo v Ravnah na Blokah, kjer so za to posebej urejeni prostori. Taborjenje je organizirano v treh izmenah, traja 14 dni, v vsaki izmeni pa je 50 mla- dincev. Poleg svojega obveznega programa imajo na programu še razne kulturne in športne prireditve. Redno imajo politična predavanja in spoznavajo se tudi z dogodki doma in po svetu. Predavatelji so rezervni oficirji, organizator taborjenja pa sta organizacijski ZROP Cerknica in Ribnica.

FRT

Na 1114 m visoki planini Slivenje nad Cerknico je še vedno vse po starem. Slika prikazuje upognjene hrble prostovoljev z lanske de- lovne akcije pri planinski koči

Taborniki na Goričici

Društvo prijateljev mladine je sodelovanjem učiteljstva osnovne šole v Cerknici organiziralo taborjenje na Goričici ob Cerkniškem jezeru. V ponedeljek, 16. julija je klub oblakom, dežju in mrazu, ki nas v letošnjem poletju prepogostoval obiskujejo, na Goričici zraslo majhno naselje. V prvi izmeni tabori 15 mla- dincev, mla- dink in pionirjev pod vodstvom tvo. Konrada Kneza in tvo. Matilde Mele. Mislimo organizirati še dve izmeni. Med njimi je prav prijetno. Čeprav nimajo še izkušenj, saj letos taborijo prvič, so si taborišče prav prijetno uredili.

Od 1. do 15. avgusta pa bo odšlo na taborjenje v Bohinj šest mla- dincev iz osnovne šole Cerknica, kjer bodo udeleženci v praksi spoznali taboriško življenje in delo, obenem pa bo taborjenje tudi tečaj, ki bo vzgojil vodnike za našo taboriško organizacijo. Ta- bornino 2000 din bo plačalo naše društvo prijateljev mladine.

SV

Vodoravno: 1. Škocjan, 7. skalpel, 13. Beara, 14. Tone, 15. Mo- 16. mt., 18. hrabrost, 20. kot, 21. out, 23. ge, 24. tuna, 25. arak, 27. Izak, 29. Cerar, 30. pridelovati, 33. vreča, 35. cima, 36. Elan, 38. Geti, 40. Sb, 42. ing, 43. Una, 44. martirij, 48. ai, 49. st, 50. čeri, 51. Ne- per, 53. Tenedos, 54. epizoda.

Navpično: 1. Šenoa Avgust, 4. jan, 8. ikosa, 12. Lotariagija, 39. karne in 41. kipi.

Tokrat sta nam pomagala pri žrebanju kar dva reševavca Tone

Rešitev križanke

Bavdek iz Begunj in Janez Otomičar iz Cerknice. Vsak od njiju je izvlekel po dva srečneža. Nagrade sta razdelila takole:

1. 1500 din prejme Joža Zalar, Martinjak 24;
2. 1000 din dobi Majda Jernejčič, Uvec 43;
3. in 4. nagrada po 500 din pa prejmeta Zofka Braniseli, Škofja Loka, Partizanska, Blok II in Joža Premrov, Rakek, Gasilska ce- sta 11.

Iskreno čestitamo!

KINO

KINO CERKNICA: 2. 8. italijanski film »Pekel v mestu« ob 20.30 uri; 4. 8. amer. barvni film »Vikingi« ob 20.30 uri; 5. 8. ameriški barvni film »Trnjulčec« ob 15. uri; 5. 8. am. barvni film »Vikingi« ob 18. in 20.30; 9. 8. italijanski film »Mladi možje« ob 20.30 uri; 11. 8. indij. barvni film »Kraljica Janija«, ob 20.30 uri; 12. 8. indijski barvni film »Kraljica Janija« ob 15. uri; 12. 8. ob 18. in 20.30 uru ameriški film »Gigi«; 16. 8. ob 20.30 uri jugosl. film »Martin v oblakih«; 18. 8. ob 20.30 uri sovjetski barvni film »Tiki Don I. del«; 19. 9. ob 15. uri sovjetski film »Tiki Don — I. del«; 19. 9. ob 18. in 20.30 uri italij. barvni film »Škandal na plaži«; 23. 8. ob 20.30 uri jugoslovanski film »Viza zla«; 25. 8. ob 20.30 uri sovjetski barvni film »Tiki Don — II. del«; 26. 8. ob 18. in 20.30 uri francoski film »Afera

Nine«; 26. 8. ob 15. uru sovjetski barvni film »Tiki Don« — II. del; 30. 8. ob 20.30 uri indijski film »Večna želja«.

STAR TRG: 4. 8. japonski film: »Poslednje žene Sajpana«; 4.—5. 8. jugoslov. barvni film: film »Nevilta«; 8. 8. nem. film »Nedokončana zgodba«; 11.—12. 8. ameriški barvni film: film »Plesalke«; 15. 8. francoski film: »Veliki poglavar«; 18.—19. 8. ameriški vojni barvni film: film »Obračun na Atlantiku«; 22. 8. ameriški film »Tetovirana roža«; 25.—26. 8. ameriški western barvni cinmaskop: film »Visoki tujec«; 29. 8. španski film — drama »Smrt kolesarja«..

Predstave: v sredno in soboto ob 20. uri, v nedeljo ob 15. in 20. uri, vsako soboto in nedeljo poleg filma filmske novice, vsako sredo pa kratek zabavni ali po- učen film.

Begunjam. Po temni kolovozni poti smo šli proti kraju, kjer so bile zakopane mine. Že ko smo zapustili Begunje, sta tovariša zaostala rekoč: »Kar pojdi naprej, saj moraš ti opraviti nalogo.« Ker nista hotela na moje prigovarjanje naprej, sem vzel puško v desno in bombo v levo roko ter nadaljeval pot po temni, z leščevjem obraščeni poti. Kmalu sem opazil, da eden od tovarišev ležeza menoj, drugega pa ni bilo ne videti ne slišati.

Pred seboj sem zagledal obrise kapelice in takoj krenil na desno stran poti, da sem se približal kapelici z vrha. Tam so bile pogosto zasede in že marsikateri partizan prav tu izgubil svoje življenje.

Pot do cilja pa je bila sedaj še težavnejša in nevarnejša, ker sem se moral plaziti po trebuhi dominskega polja. Samo še 180 metrov sem imel do cilja, ko je iz utrdbe zaregljala strojnica in se jala smrtonosne krögle levo in desno. Končno sem se le priplazil do kraja, kjer so bile zakopane mine in prvo mino takoj našel. Z bajonetom sem jo izkopal. Ko sem jo polagal na hibet, se mi je

približal eden od tovarišev. Obava nato iskala še drugo mino, kljub sikanju krögel iz sovražnikovih strojnic. Po četrtturnem iskanju sva našla tudi drugo mino. Izkopala sva jo in se z osem kilogramov težko mino plazila proti kapelici. Tam sva našla tretjega partizana, ki se je zbal toče sovražnih krögel. Takoj je pograbil mojo mino in si jo naprtil na rame. Skupaj smo se vračali proti Topolu.

Ko smo se bližali Selšku, sta me oba tovariša začela prositi, naj ju ne zatožim zaradi nepo- slušnosti, ker bi bila kaznovana. Moral sem jima obljuditi, da ne bom nikomur nič rek, nato sta se oddahnila.

Ura je odbila eno čez polnoč, ko smo se bližali vasi Topol z nado, da se bomo sedaj naspali. Toda ko smo prišli v vas, je bila brigada že pripravljena za odhod. Poročal sem komandirju čete: »Naloge je izvršena.« Oddali smo mine in se uvrstili v svojo četo, ki je kmalu nato odšla preko Otav in Rakitne na Krim. Začela se je velika nemška ofenziva.

B. J.

IZ VOJNIH DNI

Bilo je v pozni jeseni leta 1943. Naša brigada je bila na področju Begunja in Cerknice ter napadala sovražno postojanko Rakek.

Nekoč sva s komandantom bataljona Tigrom v temni noči na stari cesti nad Rakekom vkopala dve protitankovski mini, proti tankom, ki so hoteli prodreti do naših položajev. Mini sva skrbno zamaskirala z listjem in živalskimi odpadki, da bi ne bilo sumljivo.

Zadrževali smo se v vasi Topol pri Begunjah na seniku nasproti štaba bataljona. Po skromni večerji smo se tistega dne odpravili spat na senik in ravno dobro zaspali, ko me je zbudil komandir čete, naj se nemudoma javim komandantru bataljona Tigru. Joj,

kako težko je bilo zapustiti mehko ležišče, ko so tovariši še sladko spali. Hitro sem bil pripravljen. Vzel sem puško in bombo in šel proti razsvetljeni hiši, kjer je bil štab bataljona. Potkal sem, tedaj se je oglasil ostri glas komandanta: »Naprej!« Po pozdravu me je vprašal: »Tovariš, si bil? ti z menoj, ko sva na Stari cesti zakopala protitankovski mini?« Pritrdil sem. Sledilo je povelje: »Komandir čete naj ti da borce in mine morajo biti do ene ure: čez polnoč tukaj, če ne, več, kajte čaka.« Dobro sem vedel, da zaneizvršeno delo kaznujejo s streli v čelo. Strumno sem pozdravil in rekel: »Razumem.« Komandir mi je dal dva borca. Vsi trije smo se odpravili proti Selšku in